N°. 18. 1835.

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig- en Wetenschappelijk

Nieuws- en Advertentie-Blad.

Donderdag 22 Januarij

LAATSTE BERIGTEN DER VORIGE COURANT.

Duitschland.

— Gisteren hebben de belgische afgevaardigden hunne laatste conferentie van zamenloop gehouden met de [illegible] over de [illegible] der volksvertegenwoordigers zoo als [illegible] door het hof gegeven, en is na lange [illegible] eindelijk met groote meerderheid besloten, dat dit kostuum voortaan zoo zij de zaal door de kamer tot onderscheidingsteeken aangenomen moet op de borst, waarbij men dan overigens het kleed kon aanhouden waarop men regt had of dat men goed mogt vinden.

Het overige der zitting was aan de, voor vele leden uitsluitende zaak der definitieve stemming namelijk van het budget van justitie gewijd, hetwelk met 65 tegen 2 stemmen, die der heeren *Gendebien* en de *Robaulx*, daarna werd overgegaan tot de [illegible] van het budget der binnenlandsche zaken.

— De *Courrier* meldt, dat er gisteren verscheiden buitengewone conferentien [illegible] onderhandelingen bankiers-huizen te Brussel hebben plaatsgehad, en dat dezelve naar het schijnen voor de zaak der Spaansche Koningin ongunstige tijdingen hadden aangebragt, aangaande de Peseturelen eene daling van ¾ en de Cortes van 1 pCt. op den koersen den vorigen dag te Brussel hadden ondergaan. *L'Emancipation* geeft een nader bericht omtrent het opgelukt dat madame *Malibran* in Italie den overhand zegt. Volgens het-zelve had deze voortreffelijke zangeres, na eene voorstelling van *Othello*, eene wonde aan den hals, door middel van een moordprieem of naald toegebragt, bekomen, welke, zoo zij al het leven mogt behouden, nihilatenus voor altijd haar haar uitstekend zangtalent zou benemen.

— De fondsen waren gisteren genoteerd: Belg. 98; Nap. rent. 89⅛; ⅜; Sp. perpet. 5 pct. 45⅝; ½; 3 pct. 27¼; Cortes 32⅝; ½; Braz. 79¾; ⅞.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 18den Januarij.

De kamer van afgevaardigden heeft zich gisteren met eenige weinig belangrijke [illegible] bezig gehouden, en voorts beraadslaagd over een voorstel van den heer *Bayer*, tot wijziging van eenige der bepalingen van het wetboek van strafvordering. Men wilde onder anderen dat de regter van instructie voortaan, zonder het publiek ministerie of de regtbanken te raadplegen, de magt zoude hebben beklaagden in vrijheid te stellen, en dat voorts geen beschuldigde, zonder bepaalde autorisatie van de raadkamer, langer dan drie dagen buiten toegang zou worden gesteld. De minister van justitie heeft zich tegen beide deze bepalingen met nadruk verset, omdat hij dezelve als gevaarlijk voor de maatschappij beschouwde, en het schijnt dat de meerderheid in dit gevoelen deelde, ofschoon de kamer niet eerder dan morgen een besluit zal nemen.

De hertog *de Fitz James* was gisteren bij de zitting tegenwoordig. Echter waren zijne geloofsbrieven nog niet onderzocht, en men wil dat het ministerie inderdaad bedacht zoude zijn, zich tegen zijne admissie te verzetten, onder voorwendsel dat hij de hoedanigheid van lid van de kamer der Pairs, na eenmaal den eed te hebben afgelegd, door geen vrijwillig ontslag konde verliezen.

Men zegt dat de kamer van afgevaardigden nog eenige dagen zal wachten, alvorens in eenig onderzoek te treden over het buitengewoon krediet voor de Vereenigde Staten aangevraagd, waarschijnlijk met het doel om vooraf de beslissing van het kongres omtrent het verleenen van dat krediet aan te raden. Het *Journal des Débats* deelt heden eenen brief van den generaal *Lafayette* mede, waarin deze, tijdens de vorige beraadslaging, de wettigheid der schuld erkende, even anderen van den president der kamer van koophandel te Havre, waarin mede wordt betoogd, dat men zeer ten onregte te veel die schadeloosstelling heeft geweigerd, wijl zij bij het gelaten traktaat verre beneden het bedrag van de geleden verliezen wordt bepaald. Eindelijk vestigt op deze beide stukken een betoog dat alle de bedoelingen der oppositie bladen niets afdoen, wijl het alleen kwestie kan zijn, of de schuld nu dan niet betaalt, zijnde men in het eerste geval verpligt haar te voldoen, in 't laatste de vordering af te wijzen.

(Heden, uithoofde van den Zondag, geene fonds-notering.)

NEDERLANDEN.

Uit de gisteren den 21sten Januarij uitgegeven Nederlandsche Staatscourant, [illegible] de volgende berigten uitgegeven:

» Dingsdag 20 Januarij 1835.

» De koning die in den vorigen nacht zich wederom heeft laten vijf aan nagelaten en sedert dien tijd heeft Z. K. Hoogheid zich goede rust genoten."

» Dingsdag avond ten negen

» De kentekenen der ziekte zijn in den loop van den morgen dag van dien aard geworden, dat zij eene aderlating noodzakelijk maakten, die eenige uren later is moeten herhaald worden.

» Zi K. H. bevindt zich steeds in zorgelijke omstandigheden."

— In den afgeloopen nacht is alhier onverwacht brand ontstaan in den koren-wind-molen op een der hoofd-bastions dezer vesting buiten de Haagsche of Antwerpsche poort staande, aan den molenaar Kuste in eigendom behoorende, en is dezelve, daar het niet mogelijk was de snel toegenomen vlammen, die het geheele molengebouw weldra omvat hadden, door blusch-middelen te bedwingen, ten eenemale een prooi der vlammen geworden.

In den ongunne was men niet zonder ongerustheid voor eigen gevolgen, wegens den kruidvoorraad die zich in de magazijnen van het bastion of der omgelegen fortificatien mogt bevinden, te meer bijaldien de wind zich verheffen mogt, doch de gepaste van wege de autoriteiten genomene maatregelen deden die vrees weldra verdwijnen. Zoo wij vernemen, zijn het afgebrande molen-gebouw tegen brandschade verzekerd. Van de oorzaak is ons tot heden nog niets bekend.

— Uit Eindhoven wordt ons van den 19den Januarij gemeld:

» Gisteren had alhier in de kerk der Protestantsche gemeente eene bijzondere plegtigheid plaats. De Wel-Eerw. heer *D' Hoff*, predikant te Oss, en sedert Augustus 1832 veld-predikter bij de 3de divisie van het leger, bij besluit van Z. M. uit deze hoedanigheid [illegible] ontslagen zijnde, hield alvorens tot zijne gemeente wederom te keeren, des voormiddags in voormelde kerk, eene treffende, gepaste en hartelijke afscheids-rede voor dat gedeelte der divisie en dezelfs staf welke zich hier bevonden, en zulks naar aanleiding der beide laatste verzen uit Salomon's Prediker: »*Van alles dat gehoord is, is het einde der zaken vreest God en houdt zijne geboden, want dit betaamt alle menschen*" enz. Deze godsdienstoefening werd in tegenwoordigheid gehouden van Z. Exc. den luitenant-generaal *Meyer*, de generaal-majoors *Sprenger*, *Boreel* en *van Halveren*, een aantal hoofd-officieren en officieren der 17de afdeeling, alsmede van andere korpsen, zoowel als van de onderscheidene militairen en der gemeente, waardoor eene zoo talrijke schaar van toehoorders vereenigd was als het kerkgebouw maar slechts bevatten konde. De ernstige vermaningen en het zegenend vaarwel met hartelijke welmeenendheid van de krijgslieden genomen, werden niet alleen met eerbiedige aandacht maar ook met zigtbare blijken van deelneming aangehoord. Onze beste wenschen vergezellen naar zijne dorpsgemeente dezen ijverigen en bekwamen leeraar, die gedurende zijne verbindtenis aan deze divisie veel goeds gesticht, en zich aller hoogachting en genegenheid bij dezelve verworven heeft. Mogt hij steeds, in elke betrekking door hem aanvaard of waartoe hij verder geroepen mogt worden, dat zelfde [illegible] en zich verspreiden en dezelfde achting genieten, als bij deze zijne jongste betrekking bij de derde divisie van het leger, en dikwijls steeds voor zijn hart de schoonste belooning zijner edele pogingen vinden."

— Naar luid van berigten uit Noord-Amerika tot 25 December is bij het departement van marine te New-York bevel ingekomen, om de op stapel staande oorlogschepen met zooveel spoed af te timmeren, dat zij binnen eene maand zouden kunnen [illegible] worden gebragt. Voorts hadden assurademe het [illegible] alle risico; uit eene mogelijke vredebreuk [illegible] spruitende, niet te betalen.

— De *Courrier Belge* laat zich volgenderwijs uit over het geheim comité van de belgische volksvertegenwoordigers, betrekkelijk het door hen aan te nemen bal-kostuum.

» Zoo men in 1830 of 1831 aan het nationaal congres zou had gezegd, dat 's lands vertegenwoordiging, geroepen om hetzelve eenmaal in dezelfs gewigtige werkzaamheden op te volgen, zich in geheim comité zoude vereenigen, om over eene bal-uitnoodiging van wege het hof te beraadslagen, gewis ware de vergadering in een niet te weerhouden algemeen gelach uitgebarsten.

» Dit evenwel zien wij onder onze oogen gebeuren, vier jaren naauwelijks de barrikaden-revolutie achter ons hebbende. Wij willen hier slechts als eenvoudige verhalers van het gebeurde optreden. Wij hebben reeds zooveel gezien, zooveel, van af den ... nijklijken hoed op een krijgsmans hoofd gedrukt zittende in tegenwoordigheid van al de daarbij zich stom houdende de zwijgende afgevaardigden des lands, en wij zullen nog zooveel, zelfs ... zijn zoo zijne verontwaardiging dikwijls te gering over dingen, die slechts de ... van andere, geschikt om nog meer te verstommen.

» De ... vertegenwoordigers heeft zich dan 11. zaturdag in geheim comité gevormd, en heeft de beraadslaging geloopen over het gemeerd te hebben. Intusschen stond opentlijk de uitnoodiging aan derzelver leden door den hofmaarschalk gedaan, met betrekking een *gekostumeerd* bal, dat op den 10den Februarij aanstaande moet plaats hebben. Zie hier de *ernstige* punten van de te beslissen kwestie:

» Maakt de plaat van den heer *Dumortier* (een zilveren plaat die op den rok wordt gedragen en op voorstel van genoemd lid als onderscheidingsteeken aangenomen is) al dan niet een *kostuum* uit? Maakt dezelve geen kostuum uit, hoe dan zullen de *vertegenwoordigers van het volk* zich naar het *gekostumeerd* bal van den koning begeven? Zullen zij zich eene uniform laten maken, en welke uniform? Zullen zij, of zullen zij niet op het gekostumeerd bal verschijnen. De laatste geheel bij toeval opgeworpene kwestie is, het moet gezegd worden, hunne onopgemerkt gebleven. Onze afgevaardigden zijn het in 't algemeen vrij eens, dat de koning het regt en prerogatief heeft hen te laten dansen.

» Niemand heeft er aan gedacht de moeijelijkheid dier onderscheidene kwestien door te hakken met behulp van het voorlaatste tooneel van *Mephistopheles*, waarin men aan de voornaamste personnadjen, die er op gesteld waren zich op het bal van den 10den Februarij te laten vinden, de kostumen aanwees die hun respectivelijk het best voegden. De discussie is zaturdag niet ten einde kunnen gebragt worden; zij is heden voortgezet. Het spreekt, dat sommige onzer verzenlijke vertegenwoordigers in het comité van zaturdag de allerscherpste uitvallen tegen deze verlaging van de zaal, waar 's lands wetten worden gemaakt, tot het houden van ware modehandelaars-debatten, hebben gedaan. De heer *Gendebien* heeft dezer maal evenmin aan zijne verpligtingen te kort gedaan, als bij alle gelegenheden, waarin zijne werkkracht en volharding voor 's lands toekomst zoo voordeelig zijn gebleken, schoon voor het oogenblik zonder vrucht. Het spijt ons te dezer gelegenheid niet hetzelfde van den heer *de Brouckere* te kunnen zeggen."

Ten slotte belooft de *Courrier*, niet te zullen verzuimen het publiek dezer dagen verslag dezer gewigtige beraadslaging van deszelfs vertegenwoordigers te zullen mededeelen. (Zie denzelven reeds in onze latere berigten van gisteren.

— *De Globe and Traveller* deelt het volgende niet onbelangrijke extrakt mede uit eenen brief, geschreven uit Teheran door eenen zeegenoot van den, die onder bezoekenden majoor *Passmore*:

» Na eene zeer moeijelijke reis van zes weken te midden van zeegen, sneeuw en uitgestrekte woestijnen, in welke soms op 70 Engelsche mijlen afstands geen boom en geen huis wordt aangetroffen, kwamen wij eindelijk op den 28sten Maart hieraan. Alle Perzianen alhier zijn bekend met onze wijze van oorlogvoeren en trachten ijverig dezelve aan te nemen en zelfs bij de kavallerie in te voeren. De vrouwen zijn in wijde blaauwe kleederen en witte sluijers gehuld. Het volk kwijnt de Engelschen, en de bewoners van Tabris kunnen als halve Europeanen worden aangemerkt. Eene Engelsche vrouw kan daar zonder sluijer en met weinig geleide uitgaan, terwijl ik mij hier, ten einde mij voor de beleedigingen des gepeupels te vrijwaren, door eenen talrijken stoet bedienden moet laten vergezellen. Hunne bedienden kunnen straffeloos eenen Perziaan slagen toebrengen, hetwelk hun daarentegen niet vrijstaat; wordt het echter iemand bewezen eenen Engelschman te hebben beleedigd, zoo straft hem de Shach door het uitsteken der oogen of het afrukken der voetnagels; een duizendtal slagen tegen de voetzolen is eene weinig beteekenende straf. Ik heb nogtans het meerendeel der bevolking altijd beleefd en dienstvaardig gevonden. Ispahan is de fraaiste stad van Perzie. De Zayer heeft eene lengte van 5 Engelsche mijlen en bestaat uit eene overdekte rij van twintig voet breede gangen, die aan weerszijden van winkels zijn voorzien. Shiraz is mede eene groote ..., maar de straten zijn naauw, hebbende geene derzelve meer dan 10 voets. Zij zijn morsig en de huizen, uitgezonderd die van eenige vermogende ingezetenen, zijn uit lijm opgetrokken. Ik geen begrip vormen van de wegen in bergachtige gedeelten, die paarden, werkelijk van de eene zijde op de andere springen. Wat gebaande landwegen betreft, men dat hoegenaamd niet. Het gebied land krioelt van roovers; doch het schijnt dat wij, 22 weigevoerden in getal, hunne magtig waren, en alschoon op zekeren nacht een plunderaar tot binnen onze tenten werd betrapt, weerden toch de roovers zich slechts, een paar schoten terstond op de vlugt gejaagd. Eenigen van ons gezelschap bezochten den hofwallen van Shachpur en uitgenoodigden den zoon van een berucht rebellen-chef, *Whalley-Chan*, met wien zij dronken. Zij gaven hem acht flaschen heerlijk wijn voor zijnen vader en ook eenige voor hem zelven. Toen zij afscheid van hem namen, zeide hij, dat, indien immer iemand die hun vijandig was, dien weg ... hadden te doen passeren, als wanneer ... niet lang meer zoude lastig zijn. ... De Russische gezant alhier is gehuwd met de zuster van eenen Georgischen vorst. De vrouwen zijn hier wel gemaakt, hoewel niet met de Engelsche te vergelijken. De Armenische vrouwen zijn de schoonste en vele zijn met Engelschen in den echt vereenigd."

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 18den Januarij.

De gezanten van Beijeren, Baden en Wurtemberg hebben aan het Zwitsersch voorzittend kanton dergelijke nota's overgezonden als die welke door den Oostenrijkschen gezant werd ingediend. Van de laatste zijn de volgende de belangrijkste zinsneden:

» Alleen in de verklaring van den landdag van den 22sten julij, ten aanzien der vreemde uitgewekenen, en in de getrouwe vervulling derzelve door alle de bondsleden, kan het Oostenrijksch hof, even als de overige ... dien grondslag vinden tot onafgebroken vriendschappelijke betrekkingen met Zwitserland. Het moet wel buiten eenigen ... soortgelijke gebeurtenissen, als in den loop der ... in het kanton Bern voorvielen, en waarover de naburige staten ... vergeefs bij de regering van dat kanton hebben ... om die herstellingen niet zijn overeen te brengen. Indien Zwitserland met regt van het buitenland achting vordert voor zijne instellingen, voor zijnen regeringsvorm en voor zijne wettige autoriteiten; dan is men dezelve achting evenzeer aan de vreemde regeringen schuldig. Wel verre dat de naburige staten, gelijk kwaadwilligen verspreiden, de eer van het bondsgebied zouden aantasten, de rust zouden trachten te verstoren, verlangen zij slechts dat zij van de zijde van Zwitserland niet gestoord of beleedigd worden; dat men in Zwitserland niet dulde hetgeen hun in woorden of daden vijandig is. Hoe meer de naburige staten sinds ... maanden de zwarigheden van het bondsstelsel hebben in aanmerking genomen, des te eerder durven zij vertrouwen dat het bondsgenootschap en het voorzittend kanton beide ernstig wenschen, hun gegeven woord gestand te doen; geene vijandelijke zamenspanningen tegen de overige staten op Zwitsersch grondgebied te dulden; de vreemdelingen en uitgewekenen die zulks beproeven, niet slechts uit het eene of andere kanton, maar uit geheel Zwitserland te doen vertrekken (zonder welken maatregel de regtmatige bezwaren der naburige staten niet uit den weg zouden worden geruimd) en eindelijk met hunne naburen in goede verstandhouding te leven. Terwijl het Keizerlijk hof van de zijde van het thans voorzittend kanton, eene bepaalde en ongeveinsde bevestiging wacht der belofte door den vorigen landdag plegtig gegeven; is hetzelve tevens overtuigd dat eene zoodanige verklaring ook van de overige naburige staten zal gevorderd worden. In alle geval zal zij de voorwaarde zijn van het onderhoud der vroegere vriendschappelijke betrekkingen, en zal zij de naburige staten de houding, die zij voor het vervolg moeten aannemen, aanwijzen."

— Volgens berigten uit Munchen wordt de werving in Beijeren voor Griekschen dienst ijverig voortgezet. Elke 14 dagen worden afdeelingen voetvolk of ruiterij, 60 of 70 man sterk, met wagens naar Triest afgezonden, om van daar naar hunne bestemming overgevoerd te worden. Nog in den loop dezer maand zou, naar men dacht, eene afdeeling trein-soldaten met de noodige voertuigen en paarden daarheen vertrekken. Behalve eene reeds naar Griekenland

gezonden kompagnie pionniers, 150 man sterk, werden er thans nog twee en zes kompagnie werklieden gevormd, welke uit metselaars, steenhouwers, timmerlieden, klompenmakers, schrijnwerkers, smids, wagenmakers en dergelijke zamengesteld, en volgens de berigten, in Griekenland, alwaar thans zoo veel werklieden noodig zijn, met groot verlangen te gemoet gezien werden. — De Beijersche bladen zouden deze fraaije schildering van de voorbereiding die eene verhuizing naar Griekenland aanbiedt, deze werving zoo veel mogelijk te bevorderen.

Letterkundige en Wetenschappelijke Nieuwstijdingen.

Engeland. — De *Literary Gazette* berigt, dat de tentoonstelling in de Westminster-abdij van het onlangs te *London* aangekomen beeld van Lord Byron, door Thorwaldsen vervaardigd, geweigerd is, *uit hoofde van de Zedelooshéid* der werken van dien dichter.

Frankrijk. — Men heeft nabij *Valenciennes* eenen gouden Gallischen penning gevonden, welke uit de tijden schijnt te zijn, welke de Romeinsche heerschappij in *Gallie* zijn voorafgegaan, en bij gevolg ongeveer 2000 jaren kan oud zijn. Op de eene zijde ziet men een hoofd met gekruld haar; op de keerzijde, een los ongezadeld paard, geplaatst tusschen eene ster en een rad, 't welk misschien slechts eene ruw bewerkte afbeelding van de zon is. Een man strekt zijne hand uit over het paard en schijnt het te volgen. Deze penning is beter bewerkt, dan gewoonlijk die van eene zoo hooge oudheid zijn. — Te *Parijs* is in den ouderdom van 79 jaren overleden de Schilder Lafontaine, die sedert 20 jaren zelf de schilderkunst niet meer beoefende, maar, 't geen hij ook reeds vroeger deed, handel dreef in schilderijen. Als zoodanig heeft hij, onder anderen, in eene kleine stad van *België*, de vermaarde schilderij van Rembrandt, *de Overspelige Vrouw*, gekocht voor 20,000 franken. Voor dit stuk hood [illegible] hedaagde Lucie Cousin, bepaald 30,000 fr. maar Lafontaine verkocht het te *Engeland* voor 100,000 fr. — Met het 15de deel is thans *L'Ame des Cent* — un volfaoid. Men zal zich herinneren, dat dit werk is, tot stand gebragt door eene vereeniging der meest bekende schrijvers van *Frankrijk*, ten einde daardoor aan den ongelukkig geworden Boekhandelaar Ladvocat een bewijs hunner hoogachting en tevens een middel te bezorgen, om zich uit zijne benarde omstandigheden op te beuren. In dit laatste opzigt is deze onderneming geheel mislukt, en als voorbeeld door den nadruk, dien gesel der letterkundige boekhandel. Zoodra het boek is begonnen uitgegeven te worden, is van hetzelve een nadruk verschenen te *Leipzig*, een te *Berlijn*, een te *Stuttgard*, twee te *Mainz*, twee in *België*, twee in *Engeland*, en door deze nadrukken, welke zelfs tot in *Frankrijk* zijn doorgedrongen, is de edelmoedigheid der Fransche schrijvers voor den Boekhandelaar bijna zonder vrucht geweest.

België. — Men vernoemt, dat de eerste standbeelden van beroemde *Belgen*, welker vervaardiging, ingevolge de onlangs genomene besluiten van Vorst Leopold [zie ons n°. van 15 dezer], bevolen is, die zijn van Godfried van Bouillon en van den Graaf van Egmond.

Nederland. — De [illegible] tooneelkunstenaresse, Stuivenaal heeft op den 19 [illegible] haren [illegible] gift- en inwijdingsgedenkpenning [illegible] onder luide toejuichingen door de [illegible] werklieden [illegible] De feestvierende tooneelkunstenaresse heeft de voorstelling geopend met eene dichterlijke aanspraak en vervolgens de hoofdrol vervuld in het Tooneelspel *Maria Koningin van Zweden en Katharina Hertogin van Finland.* De Heer Hanswijk, die sedert eenigen tijd het tooneel verlaten heeft, vergastte, in het pastuk, het publiek nog eenmaal op zijn buitengewoon kunsttalent. De voorstanders der nationale tooneelkunst te *Rotterdam*, hebben aan de verdienstelijke kunstenaresse, ter dezer gelegenheid, een kostbaar geschenk in zilver vereerd. Het strekt der stad *Rotterdam* op nieuw tot eer, dat ook tot dit tooneelfeest aan haar de voorkeur is gegeven boven de Residentie.

Letterkundig Berigt.

HOLLANDSCH PENNING-MAGAZIJN voor de Jeugd. Met 200 steendrukplaten. Te 's Gravenhage, bij S. de VISSER.

Bij de verscheining der weekbladen, tot verspreiding van algemeen-nuttige kundigheden, onder de benaming van *Magazijnen*, eerst in *Engeland*, en vervolgens in *Frankrijk*, later ook in *Duitschland*, vond deze soort van Literatuur ook hier te lande bijval, en de buitenlandsche voortbrengselen der Drukkunst in dit vak hadden grooten aftrek. Weldra verscheen er ook een *Nederlandsch Magazijn*, 't welk, en in de bijgevoegde afbeeldingen en in de keuze der onderwerpen, deed zien, dat het meestendeels uit de buitenlandsche Magazijnen ontleend was. Langzamerhand openbaarde zich echter in de geleverde stukken meerdere oorspronkelijkheid van behandeling; maar de prentverbeeldingen vertoonen nog slechts zelden iets van Nederlandsche tijden. Met meer belangstelling zagen wij niet lang daarna het *Hollandsch Penningmagazijn voor de Jeugd* verschijnen, maar wij stelden ons oordeel hierover uit, tot dat eene reeks van eenige nommers ons in staat zoude stellen, over den aard en de strekking dezer onderneming met eenigen grond te kunnen oordeelen. Thans, nu wij daarvan een aantal bladen voor ons hebben, achten wij ons geregtigd de aandacht onzer lezers op deze Vaderlandsche onderneming te bepalen. Vaderlandsch mag dezelve genoemd worden, niet zoo zeer, omdat zij van eene Hollandsche drukpers komt, als omdat men hier alleen zoodanige onderwerpen behandeld vindt, welke voor onze Vaderlandsche jeugd van belang zijn te weten. Bij de beoordeeling van dergelijke weekbladen komen hoofdzakelijk drie vragen in aanmerking, voorereerst, of de keuze der onderwerpen geschikt is voor de behoeften der lezers, vervolgens, hoe de onderwerpen behandeld zijn, en eindelijk, welke waarde de prentverbeeldingen, 't zij als middelen tot verduidelijking van het behandelde, 't zij als kunstvoortbrengselen hebben. Wat de eerste vraag betreft, zoo vindt men hier behandeld, onderwerpen van Natuurkunde en Natuurlijke historie, als: de Electriciteit, de Magneet, de Roerdomp, de Paauwoog- of Pijlstaartvlinder, de meekrap enz. Uit het gebied der nationale industrie, als: de Boek- en Steendrukkunst, het plateelbakken of Delftsch aardewerk maken, het suikerraffinaderen enz. Uit de Vaderlandsche geschiedenis, als: *Brecht Proosten, Adolph en Aagnout van Gelder*; uit de Vaderlandsche oudheidkunde, als: de heidensche kapel te Nijmegen, de drooggapetoren te Zutphen enz. beschrijvingen van voortbrengselen van Vaderlandsche bouwkunst, als: de domtoren te Utrecht, het paleis te Amsterdam; gedenkteekenen ter nagedachtenis van verdienstelijke mannen, als die van *Cats, Guyot, Feith, Duentels, de Gumoëns*; levensschetsen, als van *Pool, van Alphen* enz. Voorts korte verhalen, fabelen, dichtstukjes enz. alles in betrekking staande tot ons vaderland, of voor onze Nederlandsche jeugd belangrijk. Verdient derhalve de keus der onderwerpen lof, de wijze van behandeling niet minder. De voordragt is duidelijk, onderhoudend, en voor zoo veel de noodzakelijke beknoptheid toelaat, wordt het merkwaardigste medegedeeld. Bijzonder munt in dat opzigt uit de beschrijving van het koninklijk Museum te 's Gravenhage (bladz. 9.) De dichtstukjes zijn mede niet zonder verdienste, en *het weesje bij het graf van de Ruiter* is regt geschikt om in het jeugdig gemoed edele gevoelens op te wekken. Wat eindelijk de steendrukplaten betreft, zoo is het geene geringe aanbeveling voor dit Hollandsch Penningmagazijn, dat het zich bevlijtigt, om de afbeeldingen te geven der voornaamste gedenkteekenen in ons vaderland, waaronder er velen zijn, welke nog nimmer zijn afgebeeld. Er zijn nog veel van dien aard alleruege in ons vaderland, en wij hopen, dat het Hollandsch Magazijn zich ten taak zal stellen, om eene eenigzins volledige verzameling onzer Noord-Nederlandsche monumenten aan onze jeugd te verschaffen. In de bearbeiding der steendrukplaten, zou men meer gelijkmatigheid mogen verlangen. Over 't algemeen voldoen zij zeer wel, en zou men billijkerwijze niet meer kunnen eischen; maar *het oertrek der gardes d'honneur* en nog twee of drie andere tafereelen voorstellende uit *Nederlands Onderdrukking en Verlossing*, zijn geheel beneden de waardigheid van dit Magazijn voor de Nederlandsche Jeugd. De slotsom onzer beoordeeling is, dat wij, die overigens in het algemeen niet veel ophebben met deze penningprent-weekbladen, dit Hollandsch Magazijn met volle ruimte meenen te mogen aanbevelen.

Berigten uit het gebied van Kunsten en Nijverheid.

Kanalen in den Staat New-York. — Het *Erie-kanaal* is in dezelfs geheele lengte van het meer Erie tot aan de rivier Hudson 363 Engelsche mijlen groot; het westelijke gedeelte van Buffalo tot Montezuma is 157 mijlen lang en heeft, bij een verval van 186 voet 21 sluizen; het middelste gedeelte van Montezuma tot Utica bedraagt 96 mijlen, en rijst in deze streek 11 voet, om sleden weder 95 voet te vallen; het oostelijke gedeelte eindelijk van Utica tot aan Albany is 110 mijlen lang en heeft 32 voet rijzing en 412 voet val. Het meer Erie ligt 565 voet hooger dan de waterspiegel van den Hudson nabij Albany. Het kanaal is aan de oppervlakte 40 voet breed; dezelfs diepte bedraagt 4 voet. — Het *Champlain-kanaal* begint 9 mijlen noordelijk van Albany uit het Erie-kanaal, en eindigt te Whitehall in Virginie, zoodat het alzoo de wateren van het meer Erie en van den Hudson met die van het Champlain-meer verbindt. Door eenen zijarm, welke van 3 sluizen voorzien is, heeft hetzelve bij Waterford, 12 mijlen ten noorden van Albany met de rivier Hudson gemeenschap, gelijk ook het Erie-meer desgelijks door een klein kanaal met 2 sluizen bij West-Troy met deze rivier gemeenschap heeft. De geheele lengte van het Champlain-kanaal van Whitehall tot aan de verbinding met het Erie-kanaal bedraagt 63 Eng. mijlen. Het heeft 21 sluizen, 54 voet klimming en 188 voet valling. — Het *Oswego-kanaal*, dat het Ontario-meer met het Erie-kanaal verbindt, heeft van Salina tot Oswego eene lengte van 38 Eng. mijlen. De eene helft dezer streek is verkelijk kanaal, de andere bestaat uit staand water of uit rivierenvaart met een pad langs den oever. De val van Salina tot aan het meer Ontario bedraagt 123 voet. Het kanaal heeft 14 sluizen, waarvan er 13 van steen en de eene van hout is. — Het *Cayuga- en Seneca-kanaal* begint te Montezuma in het graafschap Cayuga, en eindigt te Geneva in het graafschap Ontario; het dient tot verbinding der wateren van het Erie-kanaal met die van het Seneca-meer. Het heeft ook een zijkanaal, hetwelk naar East Cayuga aan het Cayuga-meer leidt; zoodat op deze wijze door dit kanaal eene scheepvaart van meer dan 100 Eng. mijlen geopend is. De

lengte van het kanaal van Geneva tot Montezuma bedraagt 20 mijlen en 40 chains, de helft is staand water; het heeft 11 houten sluizen en het geheel verval bedraagt 73½ voet. Voor het pad langs hetzelve zijn bruggen gemaakt, welke zamen 2710 voet lang zijn. — Het *Chemung-kanaal* strekt zich van het bovenste gedeelte van het Seneca-meer aan de rivier Chemung of Utogo, die een arm van de Susquehannah is en waaraan het kanaal bij het plaatsje Elucira in het graafschap Tioga, aansluit. Deszelfs lengte bedraagt 22½ mijl en met den 13½ mijl langen, bevaarbaren arm van Painted, post in het graafschap Stuben, levert dit eene bevaarbare linie van 36 mijlen. Het kanaal stelt alzoo de waterverbinding tusschen het Erie-kanaal en de Susquehannah daar; het heeft 52 houten sluizen, 3 waterleidingen en 75 bruggen. De afstand van Elvira tot Albany op dit kanaal, het Seneca-meer, het Cajuga- en Seneca- en Erie-kanaal bedraagt 230 Eng. mijlen. — Het *Croobed-Lake-kanaal* strekt zich van Penn-Yan naar Dresden uit, en verbindt tevens een ten hoogste vruchtbaar land doorsnijdende, het Croobed met het Seneca-meer. De lengte bedraagt 8 mijlen, en daarin komen 27 houten sluizen voor, eene schutsluis, 12 bruggen en eene afloopwering. De lengte, kosten en opbrengst van deze tot op dit oogenblik voltooide kanalen blijken uit den volgenden staat:

	Lengte.	Bouwkosten.	Opbrengst der tollen in het jaar 1835.
Erie-Kanaal	363 Mijl.	9027456,05 Doll.	1290136,20 Doll.
Champlain-Kanaal	63 »	1179871,75 »	132559,02 »
Oswego-Kanaal	38 »	565437,35 »	20950,47 »
Cajuga en Seneca-Kan.	20 »	236804,74 »	17174,69 »
Chemung-Kanaal	36 »	342133,95 »	694,00 »
Croobed-Lake-Kanaal	8 »	136334,95 »	200,94 »
Totaal	11,488035,99 Dol.		1,463715,22 Doll.

Rekent men bij deze lengte nog 11 mijlen voor de bevaarbare Feeders aan de Erie-, Champlain-, Cajuga- en Seneca-kanalen, zoo geeft zulks 530 Eng. mijlen kanaal, welke door den staat gebouwd werden en deszelfs eigendom zijn. De Engelsche mijl kanaal komt alzoo gemiddeld op 21314 dollars te staan.

164ste Koninklijke Nederlandsche Loterij.

GROOTE KLASSE.

Derde Trekking: N°. 1809, *f* 1000; N°. 4546, *f* 1000; N°. 12650, *f* 1000; N°. 16986, *f* 1000; N°. 1864, *f* 1500; N°. 14603, *f* 20,000.

Vierde — N°. 16699, *f* 1500; N°. 17359, *f* 5000.

Beursprys Der Effecten, te Amsterdam.

DINGSDAG, *den 20sten Januarij*

	laagste koers.	hoogste koers.	koers 4 uur.		pCt	laagste koers.	hoogste koers.	koers Avondbeurs.
NEDERLAND.								
Werk.Schuld	2½	54⅜	54⅜	54⅝	Cert.dito	18 5/12 5	99	
dito dito	5	100	100⅛	100⅛	Obl. te Bonn	5		
Uitgestel. dito.		1 27/32	1 27/32		Cert.teHamb.	5		
Kansbill. dito.		24⅜	24⅜	24⅞	Idem in Amig	6	69½	69⅝
Amort. Synd.	4½	93½	93½	93½	Certific. dito.	6	69½	69⅝
Dito dito.	3½	76½	76½	76⅝	POLEN.			
Schatkistbill.	6	100	100 1/16		Aand. L. fl. 300		124⅜	125
Oorlogslast.	5				PAUSSEN.			
Lening 1831	5				Dito dito R. 50.		112½	113
Hand.-Maats.	4½	103⅜	103⅞		Neg. L. 1830. A			
FRANKRIJK.					OOSTENRIJK.			
Ins. Grootb.	3	77	77⅛		Aand. L. *f* 100.			
ENGELAND.					Dito dito 250	4		
Dito p. 12 Aug.	3				Metalliek.	5	99⅝	
SPANJE.					Dito L. gen.	5		
Certific. Amst.	5	44⅜	44⅝	44 7/16	Dito.	2½		
Dito *f* 1000.	3	27 5/16	27 7/16	27 5/16	Obl. *Goll & C.*	5		
Uitg. 3 pc. Sch.	5	15½	15½	15½	Ditó.	4	89½	
Cert. B. Lond.	5	41	41⅜	41¼	Ween. B. act.	3		
NAPELS.					N. Weem. Aand.		71⅜	
Certific. *L & B.*	5				DENEMARKEN.			
Dito *Falc & C.*	5				Leen te Lond.	3	76	
Leen. Lond. *R.*	5				BRAZILIEN.			
RUSLAND.					Dito *Rotsch.*	5	80½	80 9/16 80⅝
Obl. *Hope*	5	103⅜	103⅞	103¾	GRIEKSCHE			
Dito 1822	5	104⅜			Dito te Lond.	5		

*** CREDITEUREN in den Gefailleerden Boedel van *C. G. G. VAN MANNFELD*, te Wouw, welke de benijzen hunner SCHULDVORDERINGEN, ter daartoe gehouden comparitie, niet hebben overgeleverd, worden alsnog opgeroepen, om dezelve over te geven en tot derzelver Verificatie en Affirmatie te procederen, voor den Heer Regter Kommissaris VAN REUTH, op Woensdag den 4den Februarij aanstaande, des voormiddags ten 10 ure, in de Kamer der Regthank van Koophandel te Breda, op straffe degen de alsdan zalstigen, als bij art. 513 van het Wetboek van Koophandel is uitgedrukt.

De Griffier der Regthank voornoemd,
L. D. STORM.

VOCAAL- EN INSTRUMENTAAL-CONCERT.

MET TOESTEMMING

zal het Korps Muzijk der 10de Afdeeling een VOCAAL- en INSTRUMENTAAL CONCERT geven in de Zaal van den Schouwburg alhier. Hetzelve zal in plaats van op Donderdag den 22sten dezer, zoals bij Intekening was bepaald, op Woensdag den 28sten plaats hebben, welk uitstel veroorzaakt is door het onschikken der Zaal.

PROGRAMMA.

1ste DEEL.	2de DEEL.
N°. 1. Ouverture uit Oberon, van C. M. von Weber.	N°. 1. Ouverture le Souvenir de la Citadelle, van G. Mordach.
» 2. Pot Pourri voor de Violoncello, van Dotzauer, uitgevoerd door den heer J. Boutsen.	» 2. Pot Pourri voor de Violon van Kajfwoda, uitgevoerd door den heer G. Mordach.
» 3. Gezang voor 4 Mannenstemmen.	» 3. Gezang voor Mannenstemmen met begeleiding van Hoorns en Harpen, van Zumsteeg.
» 4. Fantasie voor den Waldhoorn, van Mengal, uitgevoerd door den heer P. Brugmans.	» 4. Ouverture voor de Clarinet, Van Muller, uitgevoerd door den heer Bimmelaar.
» 5. Ouverture uit de Freyschutz van C. M. von Weber.	» 5. Bataille van Leuven voor Militaire Muzijk, van G. Mordach.

Aanvang ten ure 6 precies.

De Toegangsbilletten zijn te bekomen aan de Zaal van den Schouwburg, dagelijks van 10 tot 12, en van 2 tot 4 ure; alwaar men tevens de plaatsen kan bespreken à 10 cents.

Breda, *den 20sten Januarij* 1835.

*** De Notaris VELSEN, residerende te Geldrop, zal, op Donderdag den 29sten Januarij 1835, 's morgens om *negen* ure, publiek Verkoopen:

Eene groote partij extra zware EIKEN BOOMEN, bekwaam voor allerlei soort van Molen-, Kuip- en Timmerhout; alsmede eene KLOMP- en MASTBOUT, diezende tot Gordingen, Opschooten en Brandbout; alles staande te Riel onder de Zes Gehuchten bij Gebroeders de Goederen van Monsieur de Domaines COFFEREUS-VAN BOMMEL. Nadere gedachtenis te bekomen bij den Ambteur DOVENS te Eindhoven.

*** De Notaris DE BOSSON, residerende te Wouw, zal, op Vrijdag den 6den Februarij 1835, 's morgens om 9 ure, publiek Verkoopen:

Eene groote partij extra zware SCHAARHOUT, staande te Wouw, in de Bloken en in de Steenakenen bij de Plantaadje, op de Goederen aankomende de heer J. J. DE RAY, te Lier; nader bij Billetten omschreven.

*** Bij M. SCHOONEVELD & ZOON, Boekhandelaren te Amsterdam, is van de pers gekomen en alom aan de Inteekenaren verzonden:

HET NEDERLANDSCH BOUWKUNSTIG MAGAZIJN, 1ste Deel 1ste Stuk, bevattende: *Inleiding; Oorspronkelijke Mededeelingen.* 1. Over den tegenwoordigen staat van het beroep van Bouwmeester (Architect), of Opzigter van Bouwkundige Aanbachten in Engeland. 2. Over de uitbreiding, tot welke de beginselen der gothische en der Klassieke Bouwkunde naar derzelver aard en oorsprong bepaald of willekeurig zijn, door *E. Trotman*, Esq. Bouwmeester; 3. Opzigt tot de kunst van een Woonhuis, door *J. Kent*, Esq. Bouwmeester; 4. Over Lat- en Pleisterwanden Vuurproef, dat is tegen brand bestand te maken, door *T. Wilkenson*, Esq.; 5. Over het gebruik van Leijen en gegoten IJzer in Huisraad of Meubelen, door *W. Rose*, Mes. Tweedemaan; 6. Beoordeeld. *Mengelwerk: Algemeene, Buiten- en Binnenlandsche Berigten; Kritiek van vroegere mededeelingen; Vragen en Antwoorden; Naamlijst van afgestorvene Kunstbroeders*; alles verklaard en toegelicht door 17 Hontanae-Platen, door D. TOLLEBAAR W.z. gegraveerd, in gr. 8°. op velin papier.

De *Inteekening* geschiedt voor 12 N^es. of een Jaargang, tot *f* 15, en blijft open tot het verschijnen van het 3de Stukje. Wordt niet *in commissie* verzonden.

*** De Boekhandelaar J. F. SCHLEYER, te Amsterdam, geeft *heden* uit en heeft alom *gratis* verkrijgbaar gemaakt:

Berigt van Inteekening op eene uitgave van: HET LEVEN EN DE BEDRIJVEN VAN DEN SCHRANDEREN RIDDER *DON QUIXOTE VAN LA MANCHA*, door M. DE CERVANTES SAAVEDRA. *Op nieuw uit het Spaansch vertaald. Met aanteekeningen en opheldering.* Uit te geven in vier deelen.

Van dit door geheel Europa zoo beroemd Werk, waarvan in alle talen prachtuitgaven bestaan, bezit ons Vaderland tot hiertoe geene getrouwe, volledige en voor onzen tijd geschikte vertaling, in hetwelk thans hierdoor voorzien wordt. De Inteekening staat open tot den 1sten April 1835, bij den Uitgever en bij alle Boekhandelaren in het Koningrijk.

Te Breda, bij BOGAERS & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.